

Fundamentalne twierdzenie:

Każda baza przestrzeni V składa się z dokładnie tylu samych wektorów; liczbę tę nazywamy *wymiarem przestrzeni V* i zapisujemy $\dim V$.

Ad 1.a.) Skoro
$$\begin{bmatrix} 2x \\ x+y \\ 3x-y \\ x-2y \end{bmatrix} = x \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix} + y \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ -1 \\ -2 \end{bmatrix} \quad (x, y - \text{dowolne współczynniki}),$$
 to taki układ dwóch

wektorów zadaje płaszczyznę (w 4D przestrzeni). Wektory bazy zostały wypisane *explicité*, zaś wymiar podprzestrzeni jest równy liczbie wektorów bazy, tutaj: 2.

Ad 1.b.) Skoro
$$\begin{bmatrix} x-2y-z \\ 2x+y-3z \\ 3x+4y-5z \end{bmatrix} = x \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix} + y \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 4 \end{bmatrix} + z \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \\ -5 \end{bmatrix},$$
 to pozostaje nam sprawdzić, czy owe trzy

wektory nie są liniowo zależne. Np. czy istnieją takie α, β , że
$$\begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix} = \alpha \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 4 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \\ -5 \end{bmatrix}.$$
 Policz, a

okaże się, że, owszem, istnieją: $\alpha = -1/7$, $\beta = -5/7$. Zatem układ jest zależny liniowo: z bazy trzeba wyrzucić dowolny wektor (gdyby jeden z nich był przeskalowanym drugim, to trzeba by było któryś z nich; u nas jednak mamy dowolność wyrzucenia). Znowu wymiar wynosi 2, ten układ rozpina zaledwie płaszczyznę.

I tak dalej...

Fundamentalna definicja:

Odwzorowanie pomiędzy dwiema przestrzeniami wektorowymi $F: X \rightarrow Y$ jest **liniowe** wtedy, gdy spełnia dwa warunki:

$$\forall x_1, x_2 \in X : F(x_1 + x_2) = F(x_1) + F(x_2) \quad (\text{addytywność});$$

(zauważ, że znaki „+” w nawiasie i poza nawiasami odnoszą się do dodawania zdefiniowanego w dwóch różnych przestrzeniach, X i Y)

$$\forall \lambda \in K, x \in X : F(\lambda x) = \lambda F(x) \quad (\text{jednorodność}).$$

(widać, że X oraz Y mają z definicji *to samo* ciało liczbowe K przy mnożeniu przez liczbę).

Ważne, choć oczywiste własności odwzorowania liniowego:

(1) $F(0) = 0$;

(2) $F(\lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_k x_k) = \lambda_1 F(x_1) + \lambda_2 F(x_2) + \dots + \lambda_k F(x_k)$;

$$(3) F(\langle x_1; x_2; \dots; x_s \rangle) = \langle F(x_1); F(x_2); \dots; F(x_s) \rangle$$

(F -obrazem zbioru (w X) rozpiętego przez układ wektorów, jest zbiór (w Y) rozpięty przez układ wartości F od tych samych wektorów);

(4) F -obrazem podprzestrzeni (w X) jest podprzestrzeń (w Y).

(5) F -przeciwbrazem podprzestrzeni (w Y) jest podprzestrzeń (w X).

Ad 2.) W każdym przypadku trzeba sprawdzić addytywność i jednorodność.

Np. 2.c.)

$$F(x_1+x_2) = (x_1+x_2+1)(x_1+x_2-1) = (x_1+x_2)^2 - 1.$$

$$\text{Zaś } F(x_1)+F(x_2) = (x_1+1)(x_1-1) + (x_2+1)(x_2-1) = x_1^2 - 1 + x_2^2 - 1 = x_1^2 + x_2^2 - 2.$$

Nie wychodzi na to samo, a zatem odwzorowanie nie spełnia warunku addytywności.

Np. 2.g.)

$$F(a\vec{x}) = F\left(a \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}\right) = F\left(\begin{bmatrix} ax \\ ay \\ az \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} ax+1 \\ ay+2 \\ az+3 \end{bmatrix}.$$

$$\text{Tymczasem } aF(\vec{x}) = aF\left(\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}\right) = a \begin{bmatrix} x+1 \\ y+2 \\ z+3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} ax+a \\ ay+2a \\ az+3a \end{bmatrix}. \text{ Nie wychodzi na to samo, zatem}$$

odwzorowanie nie spełnia warunku jednorodności.

(Nb. w ogóle, jeśli w którejkolwiek współrzędnej we wzorze F jest wolny wyraz (tutaj: 1, 2 i 3), to jednorodność nie może być spełniona. Zaczynasz już rozumieć, dlaczego równanie różniczkowe bez wolnego wyrazu nazywamy jednorodnym...)

I tak dalej...

Definicja (jądro, obraz i rząd odwzorowania):

$$\ker F := F^{-1}(\{0\}) = \{x \in X : F(x) = 0\} \subset X \quad (\text{jądro } F);$$

(widać, że do jądra każdego odwzorowania liniowego zawsze należy 0 (por. własność 1))

$$\text{im } F := F(X) = \{F(x) : x \in X\} \subset Y \quad (\text{obraz } F);$$

$$\text{rk } F := \dim(\text{im } F) \in \mathbb{N}_+ \quad (\text{rząd } F).$$

Ważny fakt:

Jeśli X, Y są skończenie wymiarowe, a $F: X \rightarrow Y$ jest liniowe, to istnieją bazy: $\hat{e}_1, \dots, \hat{e}_n$ w X oraz $\hat{f}_1, \dots, \hat{f}_m$ w Y , takie, że

$$F(\hat{e}_1)=\hat{f}_1, F(\hat{e}_2)=\hat{f}_2, \dots, F(\hat{e}_r)=\hat{f}_r, \\ \forall r < i < n: F(\hat{e}_i)=0, \text{ gdzie } r \equiv \text{rk } F.$$

Wniosek:

$$\dim \ker F + \dim \text{im } F = \dim X \quad (\text{bilans wymiarów}) \\ (\equiv \dim \ker F + \text{rk } F)$$

gdyż bazą $\ker F$ jest e_{r+1}, \dots, e_n , bazą $\text{im } F$ jest $\hat{f}_1, \dots, \hat{f}_r$; $n - r + r = n = \dim X$.

Ad 3.)

Z Definicji i Ważnego faktu.

Np. 3.a.)

Jądro: dla jakich $\vec{x}=[x_1, x_2, x_3]$ $F(\vec{x})=\vec{0} \equiv [0; 0] \in \mathbb{R}^2$?

$$x_1+x_2=0 \wedge x_2+x_3=0 \Leftrightarrow x_1 \sim \text{dowolne}, x_2=-x_1, x_3=x_1.$$

Czyli $\vec{x} \in \ker F \Leftrightarrow \vec{x}=a[1; -1; 1]$. Oto baza jądra, które jest 1-wymiarowe. Z bilansu wymiarów wiemy, że rząd F ma wymiar 2 (wszak przestrzeń $X=\mathbb{R}^3$ jest 3-wymiarowa).

Dalej będę pisał wektory na sztorc. $F(\vec{x})=\begin{bmatrix} x_1+x_2 \\ x_2+x_3 \end{bmatrix} = x_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + x_2 \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} + x_3 \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$. Bazę obrazu F tworzą

dowolne dwa wektory z tej rozpiski (trzy są l.zal., co zauważamy natychmiast, a także wiemy stąd, że $\text{rk } F \equiv \dim \text{im } F = 2$).

I tak dalej...